

05/03/2025

Quan els tapirs vagarejaven pels bosc del Vallès

Un article recent descriu noves restes fòssils dels tapirs que van viure al Vallès durant el Miocè Superior (fa 11–9 milions d'anys), incloent-hi un crani juvenil recuperat gràcies al control paleontològic d'unes obres de construcció a Sabadell. Aquestes restes posen de manifest la persistència d'ambients densament boscosos i humits durant el Vallesità al NE de la península Ibèrica, malgrat la tendència cap a un clima més fresc i estacional.

Crani juvenil de *Tapirus priscus* (IPS133767) de Can Gambús-I5, en vistes oclusal (esquerra) i laterals (dreta). Reproduït a partir de Pandolfi et al. (2025: fig. 4a-c)

Els tapirs són mamífers herbívors inclosos en l'ordre dels perissodàctils (ungulats de dits senars), juntament amb els rinoceronts i els cavalls. Tanmateix, es classifiquen en una família pròpia (els tapírids), ateses les característiques distintives que presenten. Aquestes inclouen una probòscide curta però molt mòbil (força més curta que la trompa d'un elefant), que utilitzen per alimentar-se de fulles. Els tapirs actuals inclouen quatre espècies del gènere *Tapirus*, distribuïdes a l'Amèrica Central i del Sud, així com al sud-est asiàtic. Malgrat això, aquest gènere s'enregistra a Europa durant el Miocè, tot i que les seves restes fòssils són generalment escasses i fragmentàries, especialment a la península Ibèrica.

En un article publicat recentment a la revista *Swiss Journal of Paleontology*, un equip liderat per investigadors de la Universitat di Pisa (Itàlia) i l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont (ICP) descriu restes inèdites de tapírid procedents de diverses localitats (Creu de Conill 20, Can Llobateres 1 i Can Gambús-I5) del sector del Vallès de la conca del Vallès-Penedès. Aquestes localitats tenen una edat vallesiana, compresa entre 11 i 9 Ma (milions d'anys abans del present). Els fòssils s'atribueixen a *Tapirus priscus* i inclouen un crani parcial del jaciment de Can Gambús, que aporta novetats sobre les dents de llet d'aquesta espècie. Aquest crani, força complet pel que és habitual en els tapírids, fou recuperat recentment gràcies al control paleontològic d'unes obres de construcció realitzat per l'ICP al municipi de Sabadell. Això posa de manifest, una vegada més, la necessitat de dur a terme excavacions preventives sempre que tinguin lloc obres que puguin afectar els jaciments fòssils excepcionalment rics de la conca del Vallès-Penedès.

Els tapirs vivents habiten en boscos densos i humits i s'alimenten de fulles i fruits. S'han inferit hàbits similars per a *T. priscus*. Per tant, l'article publicat fa poc posa de relleu la persistència d'ambients boscosos igual d'humits al NE de la península Ibèrica durant el Vallesià, malgrat una tendència continuada cap a un clima més fresc i estacional, i coincidint amb els últims registres locals de primats antropomorfs. Malgrat això, cal destacar que tant *T. priscus* com altres espècies de tapírids van persistir durant més temps a l'Europa central i oriental, cosa que indica que ambients adequats hi estigueren presents fins més tard que a la península Ibèrica. Tanmateix, finalment també es van extingir, tot deixant un buit en el registre fòssil de tapírids europeus fins a l'arribada de *Tapirus arvernensis*, procedent de l'Àsia, fa uns 5 Ma.

David M. Alba

Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont (ICP-CERCA)

Universitat Autònoma de Barcelona

david.alba@icp.cat

Referències

Pandolfi, L., Arranz, S. G., Almécija, S., Galindo, J., Luján, À. H., Pina, M., Urciuoli, A., Casanovas-Vilar, I., & Alba, D. M. (2025). **Late Miocene Tapiridae from Vallès-Penedès Basin (NE Iberian Peninsula): Taxonomic and paleoenvironmental Implications.** *Swiss Journal of Palaeontology*, 144, 3. <https://doi.org/10.1186/s13358-024-00342-5>

[View low-bandwidth version](#)